

Пише:
Небојша
Јанковић

Ванкувер, децембра 2005.

Стручњаци странке Г17 плус, чланице владајуће коалиције, путују ових дана по унутрашњости Србије у оквиру кампање “Европа куца на твоја врата”. Циљ им је, како кажу, да становништво припреме за промене до којих мора доћи на путу ка Европској Унији.

После разговора у једној месној канцеларији, новинар локалног листа усуди се да приупита једног од цењених гостију зашто се ова акција зове “Европа куца на твоја врата” када је познато да смо ми ти који куцамо на европска врата, а зна се и да ће то куцање потрајати. И не трепнувши угледни политичар одговори да је постојећи назив такав да би га сви у Србији могли разумети.

Овај догађај није ни у каквој вези са две анкете чији су резултати недавно објављени.

Према првој коју је обавио један европски институт за демографска истраживања, Срби су народ који је на првом месту у Европи по изразито позитивном мишљењу – о самом себи!

Друга анкета бави се хигијенским навикама становништва и направљена је за здравствени институт у Београду. Према њој, скоро половина сеоских домаћинстава у Србији и данас користи пољски клозет (није прецизирано да ли “сандучар” или “чуचाвац”), не толико због лошег имовног стања, већ зато што инвестирање у модернији објекат исте намене “не види као један од приоритета”!

Пред господином Лабусом и колегама је очигледно “сизифов посао” да Србији кажу у лице многе непријатне ствари, да би се схватило колико је ниска стартна позиција са које се креће према европским интеграцијама и прихватили болни резони у многим областима.

Ово тим пре што и садашњу евро-еуфорију још прате многе обмане из ближе и даље прошлости.

ОБМАНА ПРВА: УВЕК СМО БИЛИ И ДАНАС ЈЕСМО – ЕВРОПА

Ово је прва и најопаснија обмана из које произилазе и све остале. То не говоре чак ни Грци који јесу били творци европске цивилизације јер не могу, (а ни ми не би смели), да тек тако пређу преко “пет векова ропства под Турцима”.

Стварно, шта би са тих 500 година и, шта би после?

Србија почиње борбу за независност (Први и Други српски устанак) у време када водеће европске земље већ имају парламентарне демократије и уживају прве плодове Индустриске Револуције.. Следе Балкански ратови, па Први Светски, ствара се Југославија коју сви сем нас, Срба, доживљавају као привремено решење. Слабе и нестабилне владе смењују се са раздобљима отворене диктатуре, а Србија као

ПОГЛЕДАЈ ДОМ СВОЈ АНЂЕЛЕ

део Југославије остаје својим претезним делом рурално, неразвијено подручје чији становници, како бележи један путописац, “тешко диринце, псују власт и газе блато”. Скоро као и “под Турцима”, мање-више.

После Другог светског рата и доласка комуниста на власт Југославија и Србија у њој постаје нека врста “сиве зоне” између источне и западне Европе. Релативно “мек” диктатура Ј.Б.Тита омогућава стварање специфичне “европске везе” политиком отворених граница и извозом скоро милион незапослених у земље западне Европе. То би у догледној будућности (после Титове смрти) вероватно довело до бржег хватања прикључка са Европом да није две одлучујуће препреке; једно је самоупилачка “самоуправна економија,” а друго, гурнути “под тепих”, национални антагонизми који ће довести до крвавог распада 90-тих.

После свега, за Србију долази деценија под Милошевићем, године санкција, хипер инфлације и тоталне изолације које ће нас у време “информативне револуције” вратити скоро 50 година уназад.

Подразумева се, дакако, да Србија ни у то време није могла “бити Европа” јер је са том истом Европом, између осталог, била у ратном стању.

ОБМАНА ДРУГА: У ЕВРОПУ, АЛИ НА СВОЈ НАЧИН

Из прве обмане неизбежно настаје и друга: пошто смо у Европи “одувек”, онда је и пријем у Европску Унију, само формалност.

Можемо ми у Европу, али на свој начин, полако и “достојанствено” чувајући “душу” и неку само нама знану посебност, говоре и данас они који у Милошевићевом времену виде златно доба “српског јединства”.

Проблем је, међутим, у томе што то сигурно неће моћи, па ту лошу вест народу треба да јави Лабус као главни преговарач, а не, не дај Боже, Воја Коштуница. Зато и није чудо што се овај први толико сневива.

Јер, убрзо по отпочињању стварних преговора о придружива-

њу, почће да стижу спискови свега онога што се мора учинити, а што ће многи протумачити не само као атак на “душу”, већ и на много прозаичније ствари.

СВЕ ПО СПИСКУ

Само у наредних неколико година Србија ће морати да усвоји више хиљада прописа у складу са европским законодавством. Они ће обухватити и санкционисати не само многе привредне делатности, одређујући ко, и колико, чега, сме да производи, већ ће увести и драконске казне за оне који нова правила не буду поштовали.

Ако европски пропис, на пример, каже да је прасе-“сисанче” нешто што по дефиницији треба да расте и достигне одређену тежину пре него што буде препуштено тужној судбини, онда је могуће замислити праве ломове који ће настати. Слично важи и за “производњу алкохолног за личну употребу”, читај – печење ракије. Не верујем да и један европски пропис тако нешто уопште предвиђа, још мање продају исте (ракије) испод тезге на Каленићевој пијаци.

Али, интервенције у привредној сфери само су “врх леденог брега”. Много су битнији они прописи и норме који ће директно ударити на свакодневне облике људских комуникација од којих већина вуче корене из оних 500 година које смо тако олако заборавили.

Мораћемо тако да кренемо у први разред европске цивилизацијске школе где ће нам стрпљиво понављати да “истрага потурица” (или било кога другог) може бити тема “Горског Вијенца”, али никако рецепт за савремене међуконфесионалне односе, да “батина није из раја изашла” када је у питању васпитавање деце и да “ко се бије, тај се воли” није баш најприкладнија дефиниција за брачну срећу.

А после тога ћемо вероватно и сами закључити да се код зубара не иде само кад зуб треба вадити, да се купање не обавља “само суботом” ако топле воде има сваког дана и да је можда ипак целисходније инвестирати у савремен објекат “за интимну употребу” него у велелепну свадбу, погреб, или испраћај у вој-

ску које ће “село да памти”.

ПОГЛЕД У ОГЛЕДАЛО, ГЛАСНИЦИ АПОКАЛИПСЕ

Пошто за разлику од господине Лабуса чије намере неизмерно ценим, лично (више) нисам политичар, не осећам никакву обавезу да икоме говорим да смо ми Европи више потребни него она нама, нити да обећавам да ће све ово бити брзо и лако.

За народ који има високо мишљење о себи биће најтежи први корак, онај тренутак када се после тешке пијанке (која је у овом случају трајала 500 + 200 година) коначно стане пред огледало. Све после тога биће лакше јер ће и редослед потеза бити логичан.

После умивања и темељног спремања сопствене куће, без гледања преко комшијског плота, Србин – појединац (пустимо више “народ” на миру), кретаће као сваки Француз или Шпанац у спољни свет да се, поштујући правила, бори за егзистенцију своје породице и будућност своје деце. И, што то буде дуже и упорније чинио и свет око њега све мање ће личити на турску касабу и тамни вилајет.

Тим светом владаће у све већој мери РАД, РЕД и ТОЛЕРАНЦИЈА, а њему, Србину – појединцу, ти термини више неће бити ни “буржоаска категорија” како су тврдили комунисти, ни ујдурма “невладиних организација” како говоре данашњи корифеји аутистичног “патриотизма”, већ нормално, европско, стање ствари.

Наравно, пошто се ради о процесу који ће потрајати, земљом Србијом (а и Црном Гором, богуми) још неко време ће тумарати разни фанатици и злоуки најављивачи Апокалипсе који ће до неба проклињати перфидну Европу која нам, ето, “узе душу”. Али ће зато све већи број Срба-појединаца (или је то можда, ипак, народ?!), бити свесни своје европске перспективе и убрзо прозрети овакву игру.

А то ће, апсолутно сам сигуран, свести ове живописне појаве на разумну меру и поставити их на друштвену маргину где, дефинитивно, и припадају. ♦

subscription - припрема

Припремајућем се на листу КИШОБРАН и прилажем чек у вредности \$30.00 (12 бројева - 12 issues)

IME (NAME): _____ DATUM (DATE): _____
 ADRESA (ADDRESS): _____
 TEL./FAX: _____
 E-MAIL: _____ POTPIS (SIGNATURE): _____

Make cheque or money order payable to: KISOBRAN

КИШОБРАН
НАЈЗАПАДНИЈЕ СРПСКЕ НОВИНЕ

Поштом
овај лист
поштом
на доњу адресу,
и следећих
дванаест бројева
КИШОБРАН-а баш
оштре поштом.

KISOBRAN, #368-3495 Cambie Street, Vancouver, B.C. V5Z 4R3